Lietas Nr. C36042316
Lietas arhīva Nr. C-0423-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2016.gada 30.maijā
Talsu rajona tiesa
tiesnese V.Pavlovska,
izskatīja rakstveida procesā maza apmēra prasību /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu un

Aprakstošā daļa
konstatēja:

/pers. A/ iesniedza prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ 2000.gada 27.martā dzimušā bērna /pers. C/ uzturam, minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Prasība pamatota uz Civillikuma 179.pantu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktu.

Prasībā norādīts, ka /pers. A/ ir iecelta par brāļa meitas /pers. C/ aizbildni. No 2013.gada septembra mēneša atbildētājs uzturlīdzekļus bērna uzturam nemaksā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} un 250.^{22} panta prasībām atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojumu veidlapa, izskaidrotas tiesības lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē un citas procesuālās tiesības, kā arī noteikts rakstveida paskaidrojuma iesniegšanas termiņš.

Atbildētājs paskaidrojumā tiesai norāda, ka ir atteicies no savas mantojuma daļas /pers. A/ labā, lai viņa uzturētu /pers. C/, kura ir viņas aizbildnībā.

Puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un tiesa atzīst, ka lietu ir pamats izskatīt rakstveida procesā, tā kā prasība ir par minimālo uzturlīdzekļu piedziņu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ prasība ir pamatota un apmierināma.

2000.gada 27.martā dzimusi /pers. C/. Bērna tēvs ir /pers. B/ un māte ir /pers. E/(dzimšanas apliecības kopija lietas 10.lapa).

Ar Talsu rajona tiesas 2015.gada 3.novembra spriedumu lietā Nr.C36067215, /pers. B/ atņemtas bērna /pers. C/ aizgādības tiesības.

Ar Viļānu novada bāriņtiesas 2011.gada 15.septembra lēmumu Nr.1-6/41 par /pers. C/ aizbildni iecelta /pers. A/(pēc laulības noslēgšanas /uzvārds/).

Bērns dzīvo kopā ar aizbildni un atrodas viņas aprūpē.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Šī panta piektajā daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta noteikumi Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. 2.1. punktā noteikts, ka katram bērnam no piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, un 2.2.punktā - katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumos Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" noteikto, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 euro.

Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 25.oktobra spriedumā SKC-1391/2012 norādīts, ka lai noteiktu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesai, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar pušu paskaidrojumiem, ir:

-jānoskaidro, kāda ir bērna uzturam nepieciešamā summa, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses;

-jāizvērtē vecāku mantas stāvoklis un spēja šādu summu segt *(vecākiem bērni jāapgādā atbilstoši katra ienākumiem un mantas stāvoklim)*;

-bērna uzturam noteikto summu jāsadala proporcionāli katra vecāka mantiskajam stāvoklim, ievērojot katra vecāka ieguldījumu bērna uzturēšanai.

-Ministru kabineta noteikumos noteiktās minimālā summa piedzenama tikai tad, ja personai, no kuras piedzenami uzturlīdzekļi, ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekoša apmērā.

Konkrētajā lietā tiek pieprasīti valstī noteiktie minimālie uzturlīdzekļi un šāds uzturlīdzekļu apmērs ir jānodrošina katram vecākam, neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa. Noteiktais uzturlīdzekļu apmērs ir valstī noteiktais minimums, tāpēc atzīstams, ka tas atbilst bērna reālajām vajadzībām.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi minimālo uzturlīdzekļu apmērā, kas šobrīd ir EUR 111 mēnesī.

Atbilstoši Civillikuma 177.panta ceturtajai daļai, bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu, un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 258.pants noteic, ka aizbilstamā uzturam var izlietot vienīgi nepieciešamos līdzekļus, sedzot patēriņu no viņa mantas ienākumiem un samērojot ar tiem visus izdevumus(..).Trešā daļa noteic, ja trūkst aizbilstamā līdzekļu viņa uzturam, aizbildnim nav pienākums aizbilstamo uzturēt uz sava rēķina.

/pers. A/ veic bērna aprūpi un aizgādību, bet materiālais nodrošinājums nav pietiekams, lai pilnībā nodrošinātu bērna pamatvajadzības, tāpēc uzturlīdzekļus ir pamats piedzīt no atbildētāja.

Atbildētājs ir darba spējīgā vecumā un tiesas rīcībā nav ziņu, ka viņš kādu objektīvu apstākļu dēļ, nevarētu strādāt un nodrošināt savu bērnu, vismaz ar minimālajiem uzturlīdzekļiem. Tāpēc, pamatota ir prasība piedzīt no bērna tēva uzturlīdzekļus minimālajā apmērā, jo šobrīd viņš bērnu materiāli nenodrošina.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi sākot no 2016.gada 17.februāra, kad prasība iesniegta tiesā, jo nav pierādījumu, ka par šo laiku uzturlīdzekļi maksāti labprātīgi, un kas atbilst Augstākās tiesas Senāta judikatūrā paustajām atziņām *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumu lietā Nr.SKC- 556/2007)*.

Atbildētājs cēla iebildumus, norādot, ka aizbildnei atstājis savu mantojuma daļu, lai nodrošinātu meitu.

Civillikuma normas neaizliedz bērna vecākiem un aizbildnim jebkādā veidā vienoties par materiālās palīdzības nodrošināšanu bērna audzināšanai un tas nav pretrunā ar Latvijas Republikas Bērnu tiesību aizsardzības likuma normām, ANO Bērnu tiesību deklarācijas un Bērnu tiesību konvencijas normām. Taču šāda vienošanās par uzturlīdzekļu došanu nav saistāma ar aizbildnes un bērna tēva mantojuma dalīšanu, tā neierobežo tiesības pieprasīt uzturlīdzekļus, kas atzīts līdzīgā lietā strīdā starp bērna vecākiem Augstākās tiesas Senāta Civillietu tiesas kolēģijas spriedumā SKC-59/2009.

Šajā gadījumā prasību cēla aizbildne, kurai no saviem līdzekļiem nav jānodrošina aizbilstamās uzturēšana un ja nodrošinājums ir nepietiekams, viņai ir tiesības celt prasību pret bērna vecākiem.

Tiesa nepiešķir nozīmi atbildētāja norādītajiem viņa ikdienas izdevumiem, jo prasība ir celta par valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu piedziņu, kas jānodrošina katram vecākam, neatkarīgi no mantas stāvokļa.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos, proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, no tiesas izdevumu samaksas ir atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tāpēc, valsts nodevu ir pamats piedzīt no atbildētāja, kas aprēķināta atbilstoši Civilprocesa likuma 34.pantam EUR 199,80(15 procenti no prasības summas EUR 1332).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 40.panta pirmajā daļā noteikto, no atbildētāja par labu valstij ir pamats piedzīt ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 10,85(septiņi ierakstīti sūtījumi, viens sūtījums EUR 1,55).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otro daļu, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji(..).

Prasības pieteikumam pievienots maksājuma dokuments par advokāta pakalpojuma izdevumiem EUR 50, un šie izdevumi ir piedzenami no atbildētāja. Pievienotā kvīts Nr.VA 043421 pierāda minēto izdevumu samaksu(sk. lietas 16.lapa).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 40., 42., 193., 250.^{25} pantu, tiesa

nosprieda:

Apmierināt /pers.A/prasību pilnā apjomā.

Piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus 2000.gada 27.martā dzimušās /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam EUR 111 (viens simts vienpadsmit *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai, sākot no 2016.gada 17.februāra līdz pilngadībai, vai līdz izmaiņām aizbildnības nodibināšanā.

Sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu noteikt nekavējošu.

Uzturlīdzekļus ieskaitīt /pers. A/ kontā AS „SEB banka" /konta numurs/

Sakarā ar uzturlīdzekļu piedziņu, piedzīt no /pers. B/ par labu valstij valsts nodevu EUR 199,80(viens simts deviņdesmit deviņi *euro* un 80 centi), kas jāsamaksā Valsts kasē, NMR 90000050138, kontā Nr.LV55TREL1060190911200 BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 10,85(desmit *euro* un 85 centi), kas jāsamaksā Tiesu administrācijai Mūkusalas iela 41B, Rīga, NMR90001672316, BICkods TRELLV22 kontā Nr.LV51TREL2190458019000.

Piedzīt no /pers.B/ par labu /pers. A/ ar lietas vešanu saistītos izdevumus EUR 50(piecdesmit *euro*).

Kvītis par tiesas izdevumu samaksu jāiesniedz tiesā.

Noteikt termiņu tiesas izdevumu labprātīgai samaksai-desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Kurzemes apgabaltiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, iesniedzot apelācijas sūdzību Talsu rajona tiesā.

Tiesnese %